

POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY V PRAZE

Fakulta bezpečnostně právní

Katedra správního práva a správní vědy

**Disciplinární přestupky studentů vysokých škol a
problematika odnímání titulů**

Bakalářská práce

Disciplinary offences of University students and withdrawal of degree

Bachelor thesis

VEDOUCÍ PRÁCE

JUDr. Ing. Mgr. Marek Hodulík

AUTOR PRÁCE

David Kalenda

PRAHA

2022

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracoval samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem čerpal, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

V Kutné Hoře dne 28. 2. 2022

David Kalenda

ANOTACE

Bakalářská práce se zabývá postihy studentů vysokých škol v rámci disciplinárního řízení a možnosti odejmutí titulu u absolventů vysokých škol. Práce se věnuje disciplinárním deliktům se zaměřením na vysokoškolské, představuje činnost disciplinární komise a přibližuje disciplinární řízení. Ve druhé části pak práce poukazuje na rozdílnou úpravu odnímání titulů podle správního řádu a podle zákona o vysokých školách. Na konci práce je uveden první případ odejmutí titulu podle nové úpravy v zákoně o vysokých školách, který nicméně nakonec dopadl ve prospěch absolventky.

KLÍČOVÁ SLOVA

bakalářské práce * Policejní akademie ČR * disciplinární přestupky * titul * odnímání titulu * vysoká škola * studenti vysokých škol * státní závěrečná zkouška

ANNOTATION

The bachelor's thesis deals with the sanctions of university students in the disciplinary proceedings and the possibility of withdrawing the degree from university graduates. The thesis deals with disciplinary offenses with a focus on university, presents the activities of the disciplinary commission and approaches the disciplinary proceedings. In the second part, the thesis points out the different regulation of the withdrawal of titles according to the Administrative Procedure Code and according to the Act on Higher Education Institutions. At the end of the thesis, the first case of withdrawal of a degree according to the new regulation is presented, which, however, turned out in favor of the graduate.

KEYWORDS

Bachelor thesis * Police academy ČR * disciplinary offenses * degree * withdrawal of degree * university * university students * state final exam

Obsah

Úvod	5
1. Vysoké školy	7
1.1. Vysoké školy a jejich postavení.....	7
1.2. Limitace výkonu vysokoškolské samosprávy	10
1.3. Vnitřní předpisy vysoké školy	11
2. Správní delikty	13
2.1. Správní disciplinární delikty	14
2.2. Disciplinární delikty na vysoké škole	16
2.3. Vybrané disciplinární delikty na vysokých školách	17
2.4. Disciplinární komise	18
2.5. Disciplinární řízení.....	19
3. Problematika odnímání titulů	22
3.1. Titul a diplom	22
3.2. Odnímání titulů podle správního řádu	23
3.3. Odnímání titulů podle zákona o vysokých školách.....	27
3.4. Navrhovaná novela zákona o vysokých školách	30
4. První případ odejmutí titulu dle nové úpravy.....	32
4.1. Řízení před správním orgánem a před správním soudem	32
4.2. Řízení před Nejvyšším správním soudem.....	34
4.3. Důsledky řízení pro legislativní tvorbu.....	36
4.4. Náhrada škody	36
Závěr	42

Úvod

Tato bakalářská práce se zabývá dvěma vzájemně provázanými tématy, přičemž společným jmenovatelem obou témat jsou osoby, které vysokou školu studují či ji absolvovali. V první části se tato práce věnuje právní úpravě, podle které je možné regulovat chování studentů vysokých škol pomocí disciplinární pravomoci vysoké školy a ve druhé části práce pojednává o postizích již absolventů vysokých škol.

Cílem této bakalářské práce je shrnout současnou právní úpravu při uplatňování disciplinární pravomoci na vysokých školách vůči studentům a přiblížit problematiku odnímání titulů u absolventů podle různých právních úprav.

Práce se nejprve zabývá postavením vysokých škol v rámci veřejné správy a poukazuje na limitaci jejich pravomocí ze strany ministerstev. Ačkoli je vysoká škola instituce, jejímž hlavním cílem je své studenty vzdělávat, je potřeba si připustit, že sekundárně je jejím úkolem své studenty i vychovávat. K tomu je třeba, aby byla vysoká škola nadána nejen normotvornou pravomocí, která jí pomáhá regulovat chování jí podřízených subjektů, ale zároveň i pravomocí své studenty za nevhodné chování postihovat, tedy trestat. Lze totiž předpokládat, že správní trestání na půdě vysoké školy bude mít na pachatele účinnější dopad než postih v přestupkovém řízení, jelikož udělené sankce budou více reflektovat příslušnost studenta k vysoké škole a porušení povinností souvisejících právě s touto příslušností. Práce tak věnuje pozornost především disciplinárnímu řádu jako základnímu zdroji pravidel uplatnění disciplinární pravomoci nad rámec zákona.

Dále se práce zaměřuje na správní delikty, kdy vysvětluje daný pojem, zařazuje jej terminologicky a podrobněji se věnuje disciplinárním deliktům, se kterými se setkáváme právě na vysokých školách. Samostatná část je věnována činnosti disciplinární komise, jejímu složení a vazbám s jinými orgány vysoké školy. Práce na konci první části přibližuje čtenářům průběh disciplinárního řízení.

V druhé části se práce zabývá problematikou odnímání titulů absolventům vysokých škol. Za tímto účelem bylo třeba nejprve definovat některé základní pojmy jako např. titul a diplom. Práce mapuje rozdílnou právní úpravu odnímání

titulu podle správního řádu a podle nové právní úpravy vložené do zákona o vysokých školách.

Nakonec práce poukazuje na první případ řešený právě podle nové právní úpravy v zákoně o vysokých školách, provází celým řízením na všech stupních a ve finále informuje o probíhajícím řízení o náhradě škody za toto řízení.

1. Vysoké školy

1.1. Vysoké školy a jejich postavení

Než zařadíme vysokou školu v rámci veřejné správy, je třeba si vymezit některé základní členění veřejné správy jako takové. Veřejná správa je ústředním pojmem českého správního práva a dělí se na státní správu a samosprávu. Státní správa je vykonávána jménem státu a na jeho účet. Samosprávu lze definovat jako správu uskutečňovanou jinými subjekty než státem, nejčastěji veřejnoprávní korporací. Jedná se o decentralizovaný (tj. přenesený) výkon veřejné správy. Veřejnoprávní korporace jako samostatný subjekt má pravomoc hospodařit s vlastním majetkem, má vlastní příjmy a výdaje, i pravomoc vydávat vlastní předpisy. Kontrola samosprávy probíhá skrze správní dozor správními úřady a soudní přezkoumání jejich rozhodnutí.

Samosprávu dělíme na územní, zájmovou a popř. samosprávu ostatní. Zájmová samospráva na rozdíl od územní není výslovně zakotvena v Ústavě České republiky (čl. 8). Je zmíněna pouze v úvodním prohlášení Listiny základních práv a svobod ČR v textu „*samosprávné tradice našich národů*“. Zájmová samospráva je upravena zákony.

„Zájmovou samosprávu můžeme definovat jako určité společenství osob (zejména fyzických), které realizují své určité cíle v rámci organizace zastupující jejich zájmy, kterými jsou komory nebo různá společenstva.“¹ Mezi základní charakteristické znaky zájmové samosprávy lze zařadit a) zákonný základ, kdy subjekty jsou zřízeny přímo zákonem (např. veřejné vysoké školy) nebo na základě zákona (soukromé vysoké školy), b) právní základ, neboť veřejnoprávní korporace mají právní subjektivitu a mohou regulovat chování svých členů pomocí svých předpisů (pouze předpisy profesní samosprávy mají obecnou závaznost, ostatní předpisy mají povahu vnitřních předpisů, tedy interních normativních aktů), c) ekonomický základ, jelikož mají vlastní majetek a sama hospodaří a nakonec d) osobní základ, neboť se vztahuje na členy jako fyzické osoby.

¹ JANOVEC, M. *Zájmová samospráva*. Právní fórum. 2011, roč. 8, č. 5, s. 216.

Zájmovou samosprávu lze dále členit na profesní a vysokoškolskou. Profesní zájmovou samosprávu tvoří příslušné komory, dnes např. Česká advokátní komora, Česká lékařská komora, Česká lékárnická komora apod. Vysoká škola tedy spadá do vysokoškolské zájmové samosprávy. Vysokoškolská samospráva dopadá na příslušníky akademické obce vysoké školy, tedy její pracovníky a studenty.

Vysoké školy zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách) označuje za nejvyšší článek vzdělávací soustavy a jsou vrcholnými centry vzdělanosti, nezávislého poznání a tvůrčí činnosti s klíčovou úlohou ve vědeckém, kulturním, sociálním a ekonomickém rozvoji společnosti. Mezi její úkoly spadá např. uchovávat a rozhojňovat dosažené poznání a pěstovat činnost vědeckou, výzkumnou, vývojovou a inovační, uměleckou nebo další tvůrčí činnost, dále umožňovat v souladu s demokratickými principy přístup k vysokoškolskému vzdělání, získat odpovídající profesní kvalifikace a přípravu pro výzkumnou práci a další náročné odborné činnosti.

Podle § 2 zákon o vysokých školách, má vysoká škola postavení právnické osoby a dělí se na veřejné, soukromé a státní, popř. můžeme rozlišit univerzitní a neuniverzitní vysoké školy (která se nečlení na fakulty). Veřejné a státní vysoké školy slouží k uspokojování veřejných potřeb, kdežto ty soukromé sledují především tvorbu zisku. Vysoká škola je veřejnoprávní korporací stejně jako ostatní subjekty zájmové samosprávy, fakulta je však pouhou součástí vysoké školy a uvedené postavení nemá.

Státní vysoká škola je vojenská nebo policejní a oproti veřejné vysoké škole nemá právní subjektivitu. Vojenská vysoká škola je součástí organizační složky státu – Ministerstva obrany a je financována ze státního rozpočtu. Policejní vysoká škola, která je taktéž organizační složkou státu, je financována z kapitoly Ministerstva vnitra.

Tato práce se zaměřuje především na veřejné vysoké školy a pouze okrajově komparuje právní úpravu ostatních druhů vysokých škol.

Ustanovení § 6 odst. 1 zákona o vysokých školách výslovně zakotvuje samosprávnou působnost veřejné vysoké školy, do které spadá např. vnitřní organizace, ustavování samosprávných akademických orgánů vysoké školy, hospodaření vysoké školy a nakládání s majetkem či rozhodování o právech a povinnostech studentů. Jako samosprávné entity mají vlastní rozpočet, a jejich příjmy plynou z dotací ze státního rozpočtu, poplatků spojených se studiem, výnosů z majetku a doplňkové činnosti, příjmů z darů a dědictví a jiných příjmů ze státního rozpočtu, ze státních fondů a z rozpočtů obcí. Organizaci, činnost, hospodaření vysoké školy a postavení členů akademické obce pak dále upravují její vnitřní předpisy. Skutečnost, že vysoká škola může vydávat samosprávné vnitřní předpisy, vyjadřuje její samosprávný charakter. Nejvýznamnějším vnitřním předpisem vysoké školy je statut. Z hlediska disciplinárních přestupků, na které se zaměřuje tato práce, je významný disciplinární řád. V posledním odstavci rozebíraného paragrafu pak nalezneme vyjádření zásady enumerativnosti veřejnoprávních pretenzí, tedy, že státní orgány mohou do činnosti veřejné vysoké školy zasahovat jen na základě a v mezích zákona a způsobem zákonem stanoveným. Veřejná vysoká škola se zřizuje a zrušuje zákonem, přičemž zákon stanoví její název a sídlo.

S ohledem na výše uvedené lze pouze veřejnou vysokou školu označit za plně samosprávnou, neboť soukromá vysoká škola je osobou soukromého práva bez vnitřní organizace dané zákonem a státní vysoká škola nemá právní subjektivitu ani ekonomickou nezávislost.

Výše již bylo zmíněno, že se vysoké školy taktéž dělí na typ univerzitní a neuniverzitní. Zákon stanovuje, že pouze vysoké školy univerzitní mohou nést označení „univerzita“, které však není povinné a pouze tyto se mohou členit na fakulty. Fakulta je relativně samostatnou součástí univerzity a nemá právní subjektivitu. Znamená to, že je ekonomicky i právně závislá na univerzitě, pod kterou spadá. Co se týče pravomocí, nepřekrývají se, ale sdílí některé působnosti jako dvouúrovňový systém. Např. rektor může zrušit vnitřní předpisy fakulty či její rozhodnutí, pokud je protiprávní. I fakulta je nadána normotvornou pravomocí – vydávat fakultní vnitřní předpisy, dále pravomocí vydávat individuální správní akty a je spravována vlastními orgány. V čele fakulty stojí děkan, který je jmenovaný

univerzitním výkonným orgánem – rektorem a to na návrh akademického senátu jako samosprávného zastupitelského orgánu, a to na čtyři roky.

1.2. Limitace výkonu vysokoškolské samosprávy

Zásada enumerativnosti veřejnoprávních pretenzí, vyjádřená v zákoně o vysokých školách dává veřejným vysokým školám záruky její autonomie. Státní orgány mohou do činnosti veřejné vysoké školy zasahovat jen na základě a v mezích zákona a způsobem zákonem stanoveným. U soukromých vysokých škol plyne její autonomie z její soukromoprávní subjektivity, která jí zajišťuje volnost v oblasti výuky i správních věcech.

Ústředním orgánem státní správy vysokého školství je Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, které má četné pravomoci podle § 87 zákona o vysokých školách, zejména na úseku dozoru nad vnitřním fungováním vysokých škol. Jak již bylo uvedeno výše, některé pravomoci pak ve vztahu ke státním vysokým školám vykonávají i jiná ministerstva, z jejichž rozpočtové kapitoly jsou financovány. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy rozhoduje, po předchozím stanovisku Akreditační komise o udělení akreditace pro vysokou školu, tj. o oprávnění uskutečňovat výuku v daných oblastech studia, bez ohledu na její druh. V případě zjištění nedostatků vysokou školu Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy na ně upozorní a vyzve ji k nápravě. Pokud k nápravě nedojde, může Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy přistoupit k nápravnému opatření. Nejedná se o sankci, neboť jakmile pominou důvody k uložení tohoto opatření, bude zrušeno.²

U veřejné a státní vysoké školy může Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy omezit nebo zcela odejmout výkon její působnosti, přičemž v případě fakult přechází tato působnost na univerzitu, z univerzity a vysokých škol neuniverzitního typu na Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy samotné. Pokud vysoká škola vykazuje závažné nedostatky při uskutečňování studijního

² MATES, P. *Státní dozor nad zájmovou samosprávou*. Právní rozhledy, 2011, roč. 19, č. 24, s. 885 a násl.

programu, může mu Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy na návrh Akreditační komise akreditaci odejmout, omezit či pozastavit.

1.3. Vnitřní předpisy vysoké školy

Vysoká škola jako zájmová samospráva má pravomoc vydávat vnitřní předpisy pro regulaci vlastních záležitostí. Vnitřní předpisy lze označit za normativní akty vysokých škol (fakult) jako projevu samosprávné působnosti za účelem regulace svých poměrů a chování svých podřízených členů. Vnitřní předpisy jsou zásadně vydávány na základě výslovného zákonného zmocnění. Platnost vnitřních předpisů je podmíněna registrací Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, které předchází posuzování souladnosti vnitřních předpisů se zákonem. Avšak registrací nedojde ke zhojení vad předpisu. Platnost fakultních vnitřních předpisů je podmíněna schválením univerzitou.³

Za vnitřní předpis je možné označit specifické normativní akty, *kteří z povahy věci nesměřují vůči subjektům stojícím vně systému vztahů organizační nadřízenosti a podřízenosti ve veřejné správě, nýbrž které naopak směřují vůči subjektům ovládaným organizační podřízeností ve vztahu ke správnímu orgánu, který takový normativní akt vydal.*⁴

Adresáty vnitřních předpisů jsou nejen subjekty organizačně podřízené vysokým školám, ale i příslušníci akademické obce vysoké školy (pracovníci a studenti), což jsou osoby stojící organizačně mimo vysokou školu.

Mezi tyto předpisy patří podle § 17 odst. 1 písm. i) a § 33 odst. 2 písm. e) zákona o vysokých školách i disciplinární řád pro studenty.

Disciplinární řád je základním předpisem, který vychází ze zákona o vysokých školách. Zákon zakotvuje určité parametry a základní aspekty řízení v prvním stupni a řízení o opravném prostředku, ve zbytku však dává vysokým

³ KUDROVÁ, V. *Správní rozhodování vysokých škol*. Brno, 2012. Disertační práce. Masarykova univerzita, Právnická fakulta. s. 78.

⁴ PRŮCHA, P. *Správní právo, obecná část*, (učebnice) 7. doplněné a aktualizované vydání. 7. vydání. Brno. Masarykova univerzita - Doplněk, 2007. s. 274.

školám zákonné zmocnění upravit si řízení podrobně právě v disciplinárním řádu. Všechny vysoké školy jsou pak povinny disciplinární řád přijmout.

Pokud se veřejná vysoká škola člení na fakulty, dochází k existenci předpisů na více úrovních. Ustanovení § 22 odst. 2 zákona o vysokých školách stanovuje pro tyto situace, že vnitřní předpisy fakult musí být v souladu s vnitřními předpisy veřejné vysoké školy, tzn., že mají nižší právní sílu. Pokud jde o otázku, zda má detaily upravovat spíše fakultní disciplinární řád či ten univerzitní, lze se podívat na vymezení pravomocí v zákoně ohledně přijetí ke studiu, ze kterého je pravomoc rozhodovat v disciplinárním řízení odvozena. Lze vysledovat, že o přijetí ke studiu rozhoduje děkan dané fakulty, pokud jde o studijní program fakulty a rektor, pokud jde o studijní program univerzity. Jelikož i tyto pravomoci jsou rozděleny, lze z toho odvodit, že podrobnosti ve vnitřním předpise si má upravit fakulta, pokud se jedná o studenty zapsaných na fakultě a univerzita, pokud se jedná o studenty „univerzitní“, tedy nezapsané na žádné fakultě.

Pro státní vysoké školy platí obdobné užití právních předpisů jako pro ty veřejné, tedy i v otázce disciplinárního řízení a její úpravy. U soukromých vysokých škol nedochází k existenci předpisů na více úrovních, neboť se nemohou členit na fakulty, jak vyplývá z dikce § 22 odst. 1 písm. a) zákona o vysokých školách.

Vzhledem k tomu, že si podrobnosti mají upravit jednotlivé vysoké školy sami a zákon upravuje jen některé otázky, dochází k rozdílům v předpisech jednotlivých vysokých škol.

2. Správní delikty

Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále také „zákon o přestupcích“), který nabyl účinnosti 1. července 2017, sjednotil terminologii v oblasti přestupků a deliktů v českém právním řádu. Ve stejný den nabyl účinnosti rovněž zákon č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, a zákon č. 183/2017 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákona o některých přestupcích. Podle přechodného ustanovení (§ 112 odst. 1 zákona o přestupcích) se na přestupky a dosavadní jiné správní delikty, s výjimkou disciplinárních deliktů, ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, hledí jako na přestupky podle tohoto zákona (tzn. i pokud by zvláštní zákon neobsahoval formální označení „přestupek“, postupovalo by se podle zákona č. 250/2016 Sb.).

Zákonodárce k tomuto terminologickému i věcnému nahrazení pojmu správní delikt pojmem přestupek přistoupil z důvodu, že obecný pojem „správní delikt“ nebyl legálně definován a nauka správního práva ho používala jako souborný pojem, který zahrnoval početnou skupinu různorodých protiprávních činů, které lze členit z různých hledisek. Členění bylo činěno z hlediska pachatele jako subjektu deliktu na: jiné správní delikty fyzických osob, správní delikty právnických osob, správní delikty právnických a tzv. podnikajících fyzických osob (správní delikty „podnikatelů“), správní disciplinární delikty, správní pořádkové delikty, delikty proti platební disciplíně (platební delikty).

Zákon o přestupcích se tedy nevztahuje na správní disciplinární delikty, správní pořádkové delikty a delikty proti platební disciplíně (platební delikty).

Postihování za správní delikty lze subsumovat pod pojem trestání, neboť judikatura Evropského soudu pro lidská práva stanovila, že trestním obviněním ve smyslu čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (č. 209/1992 Sb.) jsou řízení zásadně o veškerých sankcích ukládaných správními orgány fyzickým osobám za přestupek nebo jiný správní delikt, jakož povětšinou i o sankcích ukládaných v řízení disciplinárním nebo kárném. Kritériem pro posouzení, zda se ve smyslu Úmluvy jedná o „trestní obvinění“, je jednak vnitrostátní kvalifikace posuzovaného jednání, jednak povaha tohoto jednání ve

spojení s povahou hrozící sankce (zda smyslem a účelem použitelné normy je odrazovat od určitého jednání a trestat je) a konečně to, zda sankce, jež mohou být uloženy, představují podstatnou újmu.

2.1. Správní disciplinární delikty

Stejně jako správní delikty mají i disciplinární delikty obecné znaky jako protiprávnost jednání, subjekt, trestnost a naplnění skutkové podstaty.⁵ Disciplinární delikty patří mezi delikty hmotněprávní, neboť jejich podstata spočívá v porušení hmotně právních ustanoveních.

Správní disciplinární delikt je deliktem fyzické osoby, která je ve zvláštních právních vztazích k určité instituci, a z určitého služebního, zaměstnaneckého, resp. členského vztahu vůči této instituci jí vyplývají zvláštní práva a povinnosti. Může se jednat o instituci státní (úřednický aparát státu, ozbrojené síly, policie atd.), profesní komory nebo jiné instituce (např. instituce, ve kterých se vykonává trest odnětí svobody, vazba, ústavní nebo ochranná výchova, zabezpečovací detence, veřejné vysoké školy). Z toho vyplývá, že subjekt disciplinárního deliktu je speciální, nemůže jím být kdokoli, ale pouze osoba příslušející k dané instituci.⁶

Mezi obecné znaky subjektu pak dále patří analogicky podle zákona o přestupcích věk a přičetnost. Dolní věková hranice pro spáchání přestupku je 15 let, ale jelikož podmínkou disciplinárních deliktů je především zvláštní vztah k určité organizaci, kde je samotné členství či příslušnost podmíněna určitou věkovou hranicí, je další otázka věku často bezvýznamná. Stejně tak se bude nahlížet při spáchání disciplinárního deliktu na otázku přičetnosti pachatele.⁷

Subjektivní stránka je tvořena zaviněním, přičemž není vždy uvedena u všech disciplinárních deliktů, proto ho lze analogicky odvodit ze zákona o přestupcích. Zároveň ne všechny zákony upravují výslovně druhy zaviněného

⁵ PRÁŠKOVÁ, H. In HENDRYCH, D. a kol. *Správní právo: obecná část*. 8. vyd. Praha. C. H. Beck, 2012, s. 447 a násl.

⁶ Důvodová zpráva k zákonu č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Sněmovní tisk 555/0. Strana 83. Dostupná z: file:///C:/Users/bdrazanova/Downloads/t055500.pdf

⁷ PRÁŠKOVÁ, H. *Základy odpovědnosti za správní delikty*. 1. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 267 a násl.

jednání. V případě, že není zakotven konkrétní druh zavinění, opět se vychází analogicky podle zákona o přestupcích, který dělí zavinění na úmyslné a nedbalostní.

Podle § 15 odst. 3 může být nedbalostní jednání vědomé a nevědomé. Vědomá nedbalost nastává v případě, že pachatel věděl, že svým jednáním může porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem, ale bez přiměřených důvodů spoléhal na to, že tento zájem neporuší nebo neohrozí. V případě nevědomé nedbalosti pachatel nevěděl, že svým jednáním může porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem, ač to vzhledem k okolnostem a svým osobním poměrům vědět měl a mohl. Pokud však pachatel chtěl svým jednáním porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem, jedná se o úmysl přímý. Naopak, pokud pachatel svým jednáním porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem nechtěl, ale věděl, že ho takovým jednáním porušit nebo ohrozit může a zároveň s tím byl pro ten případ srozuměn, jedná se o úmysl nepřímý. Subjektivní stránku disciplinárního deliktu tedy tvoří zavinění, přičemž postačuje zavinění z nedbalosti.

Objektivní stránkou disciplinárního deliktu je jednání, následek a příčinná souvislost mezi nimi. Jednání může být pácháno konáním nebo opomenutím.

A nakonec objektem disciplinárního deliktu je kázeň, disciplína nebo pořádek ve vnitřních vztazích, kterým je subjekt podřízen. „*Disciplínu můžeme jednak chápat ve smyslu podřízení se určitému pořádku, ve druhém je pojímána jako stanovený řád činnosti nějakého organizovaného celku, pravidla, podle nichž tento celek funguje a jejichž porušení má za následek uložení sankce.*“⁸ Vedle vnitřního pořádku může být objektem deliktu též profesní etika, odbornost výkonu povolání, důstojnost a důvěryhodnost instituce vůči veřejnosti.

Protiprávní jednání, které je disciplinárním deliktem, může zároveň naplnit skutkovou podstatu trestného činu nebo přestupku anebo jiného správního deliktu. Neuplatní se zde zásada *ne bis in idem* (tj. zásada zákazu dvojího stíhání za tentýž skutek), protože nejde o totéž, delikty se odlišují právě svými objekty.

⁸ Mates, P., Mazanec, M. *Disciplinární správní delikty*. Právník. roč. 1997, č. 7, s. 592

Sankce ukládané za disciplinární delikt lze dělit na sankce morálního charakteru (např. napomenutí, písemná důtka), sankce peněžité (snížení platu, pokuta), sankce spočívající ve snížení hodnosti na určitou dobu, odvolání ze služebního místa představeného a též sankce znamenající zánik služebního nebo členského poměru (např. propuštění ze služebního poměru, vyškrtnutí ze seznamu profesní komory). Řízení o disciplinárních deliktech je upraveno zákony, které zakládají disciplinární odpovědnost.

2.2. Disciplinární delikty na vysoké škole

Základním pramenem úpravy disciplinární odpovědnosti studentů vysokých škol je zákon o vysokých školách a vnitřní předpisy vysokých škol, které společně ukládají studentům řadu studijních povinností. Pokud tyto povinnosti student poruší, dopustí se disciplinárního deliktu. Objektivní stránka disciplinárního deliktu je vymezena v § 64 a násl. zákona o vysokých školách jako zaviněné porušení povinností stanovených právními předpisy nebo vnitřními předpisy vysoké školy a jejích součástí.

Za disciplinární delikt lze uložit tři druhy sankcí, a to napomenutí, podmíněné vyloučení ze studia se stanovením lhůty a podmínek k osvědčení a nejzávažnější ze sankcí - vyloučení ze studia. Zároveň je však možné od uložení sankce upustit, jestliže samotné projednání disciplinárního deliktu vede k nápravě. Vyloučit ze studia lze pouze v případě úmyslného spáchání disciplinárního deliktu.

Stejně jako u ostatních správních deliktů a přestupků i projednání disciplinárního deliktu je limitováno objektivní lhůtou. Daný delikt nelze projednat, pokud uplynula lhůta jednoho roku od jeho spáchání nebo od pravomocného odsuzujícího rozsudku v trestní věci. Do lhůty jednoho roku se nezapočítává doba, kdy osoba není studentem.

Ustanovení § 67 zákona o vysokých školách pak zakotvuje zvláštní ustanovení, ve kterém uvádí, že ze studia bude vyloučen student, který byl ke studiu přijat v důsledku svého podvodného jednání.

Vysoké školy musí v oblasti disciplinárních deliktů vycházet z trestní úpravy v zákoně o vysokých školách a samotný proces projednávání disciplinárních

deliktů upravit ve svých disciplinárních řádech. To ovšem má za následek rozdílnost jednotlivých předpisů různých vysokých škol.

Nejvyšší soud se k disciplinárním deliktům vyjádřil ve svém rozsudku ze dne 5. 9. 2011, č. j. 8 As 41/2010-110, kdy uvedl, že *„zákon o vysokých školách neobsahuje vlastní úpravu skutkových podstat disciplinárních přestupků a ponechává vysokým školám relativně široký prostor pro úvahu, která jednání budou za disciplinární přestupek považovat. I proto je třeba klást důraz na formulaci skutkové podstaty disciplinárního přestupku, protože ta je podstatná pro určení skutečností, které je třeba v řízení prokázat.“*

Vzhledem k tomu, že i ukládání sankcí v disciplinárním řízení lze subsumovat pod pojem správní trestání, je potřeba jasně vymezit skutkové podstaty a sankce v disciplinárních řádech dané vysoké školy, a to s ohledem na zásadu *nullum crimen sine lege*. Ostatně i Nejvyšší správní soud (dále také jen „NSS“) konstatoval ve svém rozsudku ze dne 30. 4. 2019, č. j. 4 As 43/2019 - 45, že i ve správním trestání je zapotřebí tuto zásadu dodržet a trvat na tom, že existenci disciplinárního deliktu může správní orgán konstatovat a za jeho spáchání postihnout určitý subjekt jen tehdy, jsou-li jednáním, jež bylo v rámci disciplinárního řízení zjištěno, naplněny všechny znaky deliktu, které jsou uvedeny v konkrétní skutkové podstatě obsažené v zákoně. V tomto případě ve vnitřním předpisu.

2.3. Vybrané disciplinární delikty na vysokých školách

Při provádění rešerše disciplinárních řádů jednotlivých vysokých škol bylo zjištěno, že ačkoli Nejvyšší soud konstatoval nutnost výslovně vymezit skutkové podstaty, disciplinární řády vysokých škol neobsahují takové vymezení. Ve většině disciplinárních řádů zcela absentuje konkrétní vymezení jednotlivých disciplinárních deliktů. Výjimkou jsou např. disciplinární řády Masarykovy univerzity, která má vypracované disciplinární řády pro jednotlivé fakulty⁹. Obsah těchto disciplinárních řádů se do určité míry logicky překrývá. Mezi disciplinární delikty řadí např. jakoukoli formu podvádění, opisování, neoprávněnou spolupráci

⁹ Dostupné z: <https://www.muni.cz/o-univerzite/uredni-deska/disciplinari-rad-a-prestupky>

při plnění studijních povinností, plagiátorství, odevzdání stejné nebo mírně pozměněné práce ke splnění různých studijních povinností bez souhlasu vyučujícího. Dále lze ve výčtu nalézt neoprávněnou manipulaci s taženými zkušebními otázkami, výměnu testů, použití taháků, závažné či opakované porušování pravidel a pokynů uložené vnitřními předpisy. Také uvádí mezi delikty ničení majetku školy, agresivní chování vůči členům akademické obce nebo zaměstnancům nebo zneužívání alkoholických nápojů v prostorách školy.

Některé vysoké školy zařadili mezi disciplinárními delikty také neuhrazení poplatků spojených se studiem (např. poplatky za studium, poplatky v knihovně, nezaplacené kolejné).

Nejčastějším disciplinárním deliktem, který je řešen v disciplinárním řízení, je plagiátorství. Tento delikt je zejména v posledních letech snadné odhalit díky systémům kontroly kvalifikačních prací thesis.cz nebo odevzdej.cz, které vysoké školy využívají.

Dle dostupných dat jednotlivých vysokých škol dostupných na internetu lze zjistit, že nejčastější uloženou sankcí za disciplinární delikt je napomenutí a podmíněné vyloučení ze studia.

2.4. Disciplinární komise

Disciplinární komise veřejné vysoké školy je podle § 7 odst. 1 písm. e) zákona o vysokých školách orgánem veřejné vysoké školy, jejím úkolem je projednávat disciplinární přestupky svých studentů. Disciplinární komise hrají důležitou roli v disciplinárním řízení, jak na úrovni vysoké školy, tak na úrovni fakulty. Ustanovení § 13 tohoto zákona stanovuje, že členy jmenuje rektor z řad členů akademické obce školy, přičemž polovina z nich musí být z řad studentů. Podle dřívější právní úpravy byl taktéž předseda disciplinární komise jmenován rektorem. Návrh na jmenování a odvolání členů disciplinární komise schvaluje akademický senát školy. Funkční období této komise je nejvýše dvouleté.

Dále pak ustanovení § 25 téhož zákona řadí mezi samosprávné akademické orgány fakulty i disciplinární komisi fakulty. Členy disciplinární komise fakulty jmenuje podle § 31 děkan z řad členů akademické obce fakulty a schvaluje ji

akademický senát fakulty. Podle dřívější právní úpravy byl i předseda disciplinární komise jmenován děkanem. Funkční období členů disciplinární komise fakulty je shodně jako v případě disciplinární komise veřejné vysoké školy nejvýše dvouleté. Disciplinární komise fakulty projednává disciplinární přestupky studentů zapsaných na dané fakultě a předkládá návrh na rozhodnutí děkanovi.

Disciplinární komise veřejné vysoké školy není zřízena v případě, že všichni studenti jsou zapsáni na fakulty.

Novela zákona o vysokých školách č. 137/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony (dále jen "novela zákona o vysokých školách"), zakotvila změnu ohledně jmenování předsedy disciplinární komise u obou výše zmíněných komisí. Nově předsedu volí ze svého středu sama disciplinární komise.

2.5. Disciplinární řízení

Účelem disciplinárního řízení je postihnout pachatele - studenta vysoké školy za porušení disciplíny, v tomto případě povinnosti chovat se určitým způsobem. Disciplinární řízení zahajuje disciplinární komise veřejné vysoké školy na návrh rektora (pokud student, jehož přestupek má být projednán, není zapsán na žádné z jejích fakult), nebo děkana (jestliže jde o projednání disciplinárního přestupku studenta, který je zapsán na fakultě).

Návrh obsahuje popis skutku, popřípadě navrhované důkazy, o které se opírá, jakož i zdůvodnění, proč je ve skutku spatřován disciplinární delikt. Disciplinární řízení je zahájeno seznámením studenta s návrhem. O disciplinárním přestupku se koná ústní jednání za přítomnosti studenta. Jednání probíhá ústně. V nepřítomnosti studenta lze ústní jednání konat pouze v případě, že se k němu nedostaví bez omluvy, ačkoli byl řádně pozván. Rektor nebo děkan jsou vázáni návrhem a nemohou uložit přísnější sankci, než navrhla disciplinární komise.

Při ukládání sankce musí disciplinární komise přihlídnout k charakteru jednání, jímž byl disciplinární delikt spáchán, k okolnostem, za nichž k němu došlo, ke způsobeným následkům, k míře zavinění, jakož i k dosavadnímu chování

studenta, který se disciplinárního deliktu dopustil, a k projevené snaze o nápravu jeho následků.

Disciplinární řízení se zastaví, pokud vyjde najevo, že nejde o disciplinární delikt, nebo pokud se nepodaří prokázat, že disciplinární delikt spáchal daný student, nebo jestliže osoba přestala být studentem.

Mezi vybraná rozhodnutí, u kterých zákon o vysokých školách z důvodu ochrany účastníka řízení stanovuje, že musí být doručena do vlastních rukou, patří i ta jimiž vysoká škola zakládá, mění, ruší nebo závazně určuje práva a povinnosti studentů. Do této kategorie mohou spadat i rozhodnutí vydaná v disciplinárním řízení. U takových rozhodnutí je vyloučena i možnost náhradního doručení. Detailnější zákonná úprava v oblasti doručování rozhodnutí v disciplinárním řízení však absentuje. Zároveň tuto otázku nemůže upravit vysoká škola ve svém vnitřním předpisu. Zákon o vysokých školách totiž neobsahuje zákonné zmocnění, které by opravňovalo vysoké školy provést vnitřními předpisy úpravu doručování nad rámec zákona, tedy například zakotvit fikci doručení tam, kde ji zákon nepřipouští. Zákon o vysokých školách vylučuje užití správního řádu pro rozhodování o právech a povinnostech studentů a uchazečů o studium. Vysoká škola má tedy při doručování v určitých případech vůči adresátovi nepoměrně slabší postavení, jelikož vysoká škola nedisponuje prostředky, kterými by donutila studenta ke spolupráci spočívající v převzetí rozhodnutí. Student by tak mohl nedokonalosti právní úpravy využít pro svůj prospěch a doručení správního rozhodnutí se vyhýbat.

Proti rozhodnutí může student podat žádost o přezkoumání u toho, kdo rozhodnutí vydal, a to do 30 dnů ode dne doručení rozhodnutí. U rozhodnutí děkana je zakotvena možnost autoremedury, tedy děkan může rozhodnout sám, pouze pokud žádosti vyhoví a rozhodnutí změní, nebo zruší. V opačném případě či jiném případě postoupí žádost rektorovi, který přezkoumává soulad napadeného rozhodnutí a řízení, které vydání rozhodnutí předcházelo, s právními předpisy a vnitřními předpisy vysoké školy a fakulty. Žádost o přezkoumání rozhodnutí má vždy odkladný účinek. Každé rozhodnutí vysoké školy, jímž jednostranně upravuje práva nebo povinnosti některého ze svých studentů, je soudně přezkoumatelné. Nejčastěji užívanou žalobou bude žaloba proti

rozhodnutí správního orgánu podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, nebo žaloba proti nečinnosti správního orgánu podle § 79 téhož zákona. Správní soud může s odkazem na ustanovení § 56 odst. 1 a 3 soudního řádu správního projednat žalobu přednostně, pokud se jedná o rozhodnutí, kdy jeho opožděný přezkum ve věci ukončení vysokoškolského studia by mohl mít závažné následky pro další studium žalobce, jakož i jeho profesní život.

Nejvyšší soud v již výše citovaném rozsudku č. j. 8 As 41/2010-110 uvedl, že vést úvahu o naplnění materiálního znaku disciplinárního přestupku má místo teprve tehdy, pokud je zjištěno, že byly naplněny formální znaky. A dále připomněl již dříve své judikované stanovisko, dle kterého kategorie správních deliktů je kategorií trestního práva v širším slova smyslu, tudíž se pro všechny správní delikty, nejen pro přestupky, uplatní povinnost správního orgánu zkoumat nejen naplnění formálních znaků správního deliktu, ale také, zda jednání vykazuje daný stupeň společenské škodlivosti, tudíž materiální stránku správního deliktu.

3. Problematika odnímání titulů

3.1. Titul a diplom

O akademických titulech pojednává zákon o vysokých školách v § 45 odst. 4 pro bakalářské studijní programy, přičemž zákon rozlišuje dva – bakalář (Bc.) a bakalář umění (BcA.). Dále pak § 46 odst. 4 rozlišuje akademické tituly pro magisterské studijní programy, a to celkem sedm různých titulů – inženýr (Ing.), inženýr architekt (Ing. Arch.), doktor medicíny (MUDr.), doktor zubního lékařství (MDDr.), doktor veterinární medicíny (MVDr.), magistr umění (MgA.) a magistr (Mgr.).

Podle ustanovení § 45 odst. 5 lze dále po získání magisterského titulu vykonat tzv. státní rigorózní zkoušku, po jejímž složení mohou osoby používat (dle své specializace) titul doktora práv (JUDr.), doktora filozofie (PhDr.), doktora přírodních věd (RNDr.), doktora farmacie (PharmDr.) či licenciát teologie nebo doktor teologie (ThLic.; ThDr.). Po absolvování doktorského studijního programu může taková osoba užívat za jménem titulu doktor (Ph.D.) podle § 47 téhož zákona.

Vysokoškolský diplom a dodatek k diplomu je podle § 55 odst. 2 zákon o vysokých školách dokladem o ukončení studia a o získání příslušného akademického titulu. Dále je diplom definován tímto zákonem v § 57 odst. 4 jako doklad o absolvování studijního programu. Vysokoškolský diplom a dodatek k diplomu jsou podle zákon o vysokých školách veřejnými listinami, které jsou opatřeny státním znakem České republiky spolu s uvedením označení příslušné vysoké školy a akademického titulu, který je udělován; vysoká škola je vydává zpravidla při akademickém obřadu.

Nejvyšší správní soud mnohokrát přezkoumával pojem diplom v souvislosti s kauzami odnímání titulů u „absolventů“ plzeňských práv. Např. v rozsudku 1 As 154/2015 – 52 NSS uvedl, že „*primárním účinkem vydání vysokoškolského diplomu je osvědčení skutečnosti, že osoba v něm uvedená úspěšně absolvovala příslušný studijní program*“¹⁰. Ačkoli byl tedy diplom vydán ve formě dokladu,

¹⁰ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 6. 2016, sp. zn. 1 As 154/2015. Nejvyšší správní soud [online]. 2016 [cit. 16. 2. 2022]. Dostupné z:

nejedná se o správní rozhodnutí v materiálním slova smyslu. Vysokoškolský diplom nezakládá, nemění ani neruší nové či existující skutečnosti (práva a povinnosti absolventa), pouze dokládá sporné.

Vztah mezi titulem a diplomem není zákonem nikterak definován. Stejně tak není uvedeno, od jakého okamžiku může absolvent studijního programu užívat titul a zda je nutné nejprve být držitelem diplomu. Praxe vysokých škol však nasvědčuje, že pokud student absolvoval studijní program, získává akademický titul automaticky a není třeba čekat na (slavnostní) předání diplomu. Odlišně na věc nahlíží NSS, který jazykovým výkladem ve svém rozsudku¹¹ došel k závěru, že titul uděluje vysoká škola, do jejíž pravomoci to spadá, a tedy titul absolvent nezískává automaticky, nýbrž až udělením vysokou školou.

3.2. Odnímání titulů podle správního řádu

V roce 2009 vypukla na plzeňské právnické fakultě aféra s takzvanými rychlostudenty, tj. studenty, kteří absolvovali fakultu za podezřelých okolností (příliš rychle, bez záznamů, s plagiáty atp.). Západočeská univerzita reagovala odnímáním titulů některým takovým studentům. Univerzita přistoupila k tomu, že na vysokoškolské diplomy pohlížela jako na osvědčení ve smyslu § 155 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, a ty v přezkumném řízení zrušila pro hrubé nezákonnosti předcházejících jejich vydání podle § 156 odst. 2 správního řádu. Takový postup byl podroben přezkumu ze strany Nejvyššího správního soudu, který ve dvou krátce po sobě vydaných a ze stejných argumentů vycházejících rozsudcích¹² řekl, že takový postup byl zásadně možný. Ostatně důvodová zpráva k novele zákona o vysokých školách č. 137/2016 Sb. výslovně připouštěla rušení diplomů podle ustanovení části čtvrté správního řádu, upravující zrušení

http://www.nssoud.cz/main0col.aspx?cls=JudikaturaSimpleSearch&SimpleSearch=1&rjz_id=12&rok=2015&senat=1&cislo=154&soud=13&pagesource=0

¹¹ Tamtéž.

¹² Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 6. 2016, č.j. 2 As 170/2015-58. Nejvyšší správní soud [online]. 2016 [cit. 16. 2. 2022]. Dostupné z: <http://www.nssoud.cz/main0col.aspx?cls=JudikaturaSimpleSearch&SimpleSearch=1&cislofull=sp.+zn.+2+As+170%2f2015&pagesource=0> a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 6. 2016, sp. zn. 1 As 154/2015. Nejvyšší správní soud [online]. 2016 [cit. 16. 2. 2022]. Dostupné z: http://www.nssoud.cz/main0col.aspx?cls=JudikaturaSimpleSearch&SimpleSearch=1&rjz_id=12&rok=2015&senat=1&cislo=154&soud=13&pagesource=0

osvědčení, které je v rozporu s právními předpisy, a přiměřeně ustanovení hlavy IX části druhé správního řádu, upravující přezkumné řízení. Přípustnost tohoto postupu ostatně vyslovilo opakovaně i Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ve svých stanoviscích.

V prvním z případů, kdy byl absolventovi zrušen diplom pro zjištění, že se jeho diplomová práce až na výjimky zcela a doslovně shodovala s jinou bakalářskou prací, a fakulta tak dospěla k závěru, že absolvent nesplnil a podstatně porušil své studijní povinnosti, protože řádně neukončil studium a titul „bakalář“ nezískal. NSS konstatoval, že primárním účinkem vydání vysokoškolského diplomu je osvědčení skutečnosti, že adresát úspěšně absolvoval příslušný studijní program. V tomto ohledu se nejedná o založení nebo konstatování existence práv, resp. povinností absolventa, a proto se nemůže jednat o správní rozhodnutí v materiálním smyslu. NSS dále odkázal na svůj rozsudek ze dne 22. 1. 2010, č. j. 5 Ans 4/2009 – 63, ve kterém shledal, že *„na rozdíl od pojmu rozhodnutí pojem osvědčení soudní řád správní ani jiné právní předpisy (srov. § 154 a násl. správního řádu) blíže nedefinují, právní teorie jím rozumí takové úkony správního orgánu, jimiž se osvědčují (potvrzují) skutečnosti, které jsou v osvědčení uvedeny, a to jak skutečnosti právní, tak i skutkové (viz např. Vopálka, V., Mikule, V., Šimůnková V., Šolín, M.: Soudní řád správní. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2004, s. 185; Hendrych D. a kol.: Správní právo. Obecná část. 6. vydání, Praha: C. H. Beck, 2006, s. 267). Uvedené prameny shodně uvádějí, že osvědčení je velmi blízké deklaratorním správním rozhodnutím, přičemž o osvědčovaných skutečnostech by nemělo být pochybností nebo sporu, mělo by se jednat o skutečnosti úředně zřejmé. Jak ovšem konstatoval Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 29. 3. 2006, č. j. 1 Ans 8/2005 - 165, publikovaném pod č.981/2006 Sb. NSS, uvedenou teoretickou úvahu nelze absolutizovat. Důraz je třeba klást zejména na to, že osvědčení je úředním potvrzením o skutečnostech, jež jsou v něm uvedeny (srov. též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 11. 2007, č. j. 3 As 33/2006 - 84, publikovaný pod č. 1654/2008 Sb. NSS).“* NSS dále uvedl, že osvědčení je typ aktu veřejné správy, která nezakládá (respektive neruší či nemění) práva a povinnosti svých adresátů, jako je tomu v případě správních rozhodnutí. Na rozdíl od jim blízkých deklaratorních rozhodnutí není ani

prostředkem k řešení sporných skutečností či autoritativnímu odstraňování pochybností. Správní orgány jimi osvědčují existenci nesporných skutečností, které jsou jim z jejich úřední činnosti známy; nepředpokládá se zde provádění dokazování, aplikace diskrečního oprávnění či výklad neurčitých právních pojmů. Správní orgán osvědčení vydá (popřípadě postupuje dle § 155 odst. 3 správního řádu), lze-li skutečnosti, které mají být osvědčeny, ověřit pouhým nahlédnutím do spisového materiálu, evidence či databáze, vyplývají-li nepochybně z dokladů předložených žadatelem apod.

Právní povahou osvědčení ve smyslu § 154 a násl. správního řádu se dále zabýval i rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 16. 11. 2010, č. j. 7 Aps 3/2008 - 98 (publ. pod č. 2206/2011 Sb. NSS). Dle závěrů rozšířeného senátu spočívá klíčové rozlišovací kritérium mezi osvědčením a deklaratorním rozhodnutím v tom, zda jde o akt pohybující se v rovině skutkové (o akt, potvrzující sice úředně, avšak nezávazně, neboť vyvratitelně, určité skutečnosti), anebo o akt normativní (závazně stanovící, že určitá osoba má, anebo naopak nemá určitá práva a povinnosti). Okolnost, do jaké míry jsou zřejmé skutečnosti v osvědčení či deklaratorním rozhodnutí zkoumané, je v uvedeném usnesení považována spíše za kritérium pomocné.

NSS tedy zaujal názor, že vysokoškolský diplom a dodatek k diplomu je osvědčením podle § 154 a násl. správního řádu, neboť jeho vydáním vysoká škola, jakožto správní orgán, úředně potvrzuje skutečnost (fakt), že osoba, které je diplom vydán, absolvovala konkrétní studijní program a získala příslušný akademický titul. Vysokoškolským diplomem se absolventu nezakládají žádná práva či povinnosti, resp. není jím deklarováno, že určitá práva nebo povinnosti má – osvědčuje se totiž pouze faktický stav. Rektor veřejné vysoké školy je, jakožto orgán, který jej vydal, oprávněn podle § 156 odst. 2 správního řádu jej zrušit, pokud byl vydán v rozporu se zákonem o vysokých školách nebo jiným právním předpisem.

V posuzovaném případě s plagiátem však NSS zamítl kasační stížnost vysoké školy s odkazem, že diplom nebyl vydán v rozporu s právními předpisy a není tak možné jej zrušit podle § 156 odst. 2 správního řádu, protože ačkoli byla kvalifikační práce celá plagiátem, titul mu nebyl udělen v rozporu s právními předpisy, jelikož absolvoval vše nezbytné pro udělení titulu a posouzení míry

plagiátorství soudu nepřisluší. I z tohoto důvodu došlo k novelizaci zákona o vysokých školách, který doplnil možnost vést řízení a vyslovit neplatnost absolutoria z důvodu plagiátorství. O tom bude pojednáno dále.

V druhém posuzovaném případě se jednalo o absolventa, jehož celková doba magisterského studia žalobce činila pouhé dva měsíce a dva dny. Žalobce byl přijat ke studiu mimo běžné přijímací řízení, a to rozhodnutím děkana, jímž byl zařazen do 5. ročníku studia a byly mu uznány všechny předchozí zkoušky složené na Právnické fakultě Univerzity Komenského v Bratislavě. Z rozhodnutí děkana však nabyly zřejmé konkrétní informace o předchozích studiích a potvrzení o vykonaných zkouškách nebylo ani založeno ve spise. Podle protokolu o státní závěrečné zkoušce dále žalobce složil během jednoho měsíce státní souborné zkoušky ze všech předmětů, které se běžně skládají v průběhu celého pětiletého studia. Pochybnosti o úspěšném složení těchto zkoušek tak vzbuzovalo důvodné podezření, že podpisy členů zkušební komise, kteří nebyli nikde čitelně uvedeni, byly přinejmenším u první státní souborné zkoušky padělané. V univerzitní knihovně dále chyběla diplomová práce žalobce, kterou měl vypracovat na téma „Historie a vývoj právní úpravy daně z přidané hodnoty“. V protokolu o státní závěrečné zkoušce nebyl uveden ani její vedoucí, ani oponenti. Ve spisu nebyla založena ani práce, ani posudky oponentů. Absolvent tak řádně neukončil vysokoškolské studium a nezískal titul „magistr“ a pokud mu byl i přesto vydán diplom, stalo se tak v rozporu s právními předpisy, a proto fakulta postupem podle § 156 odst. 2 správního řádu diplom zrušila.

Česká právní úprava v minulosti nepočítala s potřebou odnímat získané tituly či zpětně prohlašovat složené zkoušky za nesložené. Odnímání titulů podle správního řádu a posvěcení tohoto postupu Nejvyšším správním soudem se dělo podle výkladů obecných institutů správního práva a platných znění zákonů. Následně však byla předložena do legislativního procesu novela zákona o vysokých školách, která zavedla nové instituty, pomocí kterých bylo možné nezákonně získané tituly odnímat.

3.3. Odnímání titulů podle zákona o vysokých školách

Novela zákona o vysokých školách č. 137/2016 Sb., účinná od 1. 9. 2016, doplnila mimo jiné do zákona právní úpravu zvláštního řízení o vyslovení neplatnosti vykonání státní zkoušky nebo její součásti nebo disertační práce a to do ustanovení § 47c až 47g. Důsledkem pravomocného rozhodnutí o vyslovení neplatnosti je pozbytí vysokoškolského vzdělání a akademického titulu, resp. pozbytí platnosti vysokoškolského diplomu a dodatku k diplomu. Na rozdíl od disciplinárního řízení, které má při splnění zákonných podmínek v rukou každá vysoká škola, je úprava řízení o vyslovení neplatnosti vykonání státní závěrečné zkoušky zcela řešena zákonem. Důvodová zpráva k této novele uvádí, že dosavadní v praxi využívaný postup podle § 156 odst. 2 správního řádu nebude novou úpravou dotčen, neboť navrhované řízení o vyslovení neplatnosti je kvalitativně úplně jiný proces než „řízení“ podle § 156 správního řádu; nejde tedy o nahrazení dosavadní úpravy jinou právní úpravou. A dosavadní použití ustanovení § 156 odst. 2 správního řádu na rušení diplomů (jakožto osvědčení) bude i nadále možné.¹³

Předkladatel zákona vložil do zákona nové skutkové okolnosti, za kterých je možné ze strany rektora vydat rozhodnutí, kterým se vyslovuje neplatnost státní závěrečné zkoušky. Z důvodu ochrany dobré víry a závažného zásahu do právního postavení musí jít o nesplnění podmínek či předpokladů pro konání a úspěšné vykonání státní zkoušky v důsledku úmyslného trestného činu nebo úmyslného jednání dotyčné osoby proti dobrým mravům (soustavného a opakovaného nebo byla-li jím podstatně narušena možnost získat standardní znalosti a dovednosti absolventa daného studijního programu). Zákon upravuje i situace, kdy osoba neoprávněně a úmyslně užila díla jiné osoby tak, že toto hrubě porušuje právní předpisy chránící duševní vlastnictví. Po zkušenostech z minulosti zákonodárce myslel i na situace, kdy osoba, které byl vysokoškolský diplom vydán, státní zkoušku vůbec nekonala a tím nesplnila podmínky a předpoklady pro úspěšné konání a vykonání státní zkoušky.

¹³ Důvodová zpráva k novele zákona o vysokých školách č. 137/2016 Sb. Sněmovní tisk 464/0. K novelizačnímu bodu 156. Strana 157 - 158. Dostupná z: <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=7&t=464>

Řízení se zahajuje z moci úřední. Zároveň je zavedena časová limitace možnosti rozhodnout o vyslovení neplatnosti vykonání státní zkoušky nebo její součásti nebo obhajoby disertační práce dobou tří let, v případě souvisejících trestních věcí tří let od právní moci odsuzujícího rozsudku podle § 47c odst. 4 zákona o vysokých školách ve znění novely. Rozhodnutí vydává rektor veřejné vysoké školy, na níž se daná státní zkouška nebo obhajoba disertační práce konala. Součástí podkladů pro rozhodnutí je stanovisko přezkumné komise, od něhož se však rektor může odchýlit. Přezkumná komise má 7 členů, přičemž 6 z nich jmenuje rektor z řad pedagogů a sedmý člen je jmenován z řad studentů. Pro vydání rozhodnutí je stanovena pořádková lhůta 150 dní od zahájení řízení. Proti rozhodnutí rektora není přípustný opravný prostředek, avšak je možné podat proti rozhodnutí správní žalobu, jejíž podání má odkladná účinek, tzn. účastníku řízení tak zůstává dosažený „titul“ zachován. Pokud rektor okolnosti k vyslovení neplatnosti neshledá, bude řízení zastaveno. V řízení se počítá s podpůrnou aplikací správního řádu.

Novela zároveň výslovně stanovila, že rozhodnutím o vyslovení neplatnosti účastníkovi nevzniká (de facto se neobnovuje) postavení studenta. Pokud je tedy absolventovi takovým řízením zneplatněna státní zkouška a titul odebrán, nezbyvá mu než absolvovat nové přijímací řízení na vysokou školu a absolvovat celé studium znovu. Jedná se tedy o závažný zásah do života takové osoby a právní úprava by tak měla postihovat opravdu ty nejzávažnější případy. V případě studentů navazujících magisterských nebo doktorských studijních programů pak přestávají splňovat podmínky přijetí k tomuto navazujícímu studiu a je vyloučen ze studia v daném studijním programu. Důvodová zpráva pak uvádí, že z důvodu ochrany právní jistoty zákon výslovně zakotvuje, že účinky dřívějších jednání, postupů nebo rozhodnutí osob, které v důsledku přezkumného řízení pozbyly vysokoškolské vzdělání a akademický titul, nejsou rozhodnutím o vyslovení neplatnosti dotčeny.

Kromě již zmíněných řízení novela pamatovala i na řízení s docentem a to v § 74a a násl. Úprava je podobná již rozebíranému § 47c. I v tomto řízení rozhoduje rektor vysoké školy. Důvodem pro vyslovení neplatnosti jmenování docentem je, daná osoba svoji kvalifikaci prokázala v důsledku úmyslného

trestného činu, nebo v důsledku úmyslného neoprávněného užití díla jiné osoby hrubě porušujícího právní předpisy upravující ochranu duševního vlastnictví nebo jiného úmyslného jednání proti dobrým mravům. Řízení se zahajuje z moci úřední a to do buď do tří let od okamžiku, kdy nabyl právní moci odsuzující rozsudek vydaný v důsledku úmyslného trestného činu spáchaného onou osobou nebo do 5 let od skončení habilitačního řízení. Stejně jako u vyslovení neplatnosti vykonání státní zkoušky i zde je podkladovým materiálem stanovisko přezkumné komise, která má 5 členů jmenovaných rektorem, ale jeden člen je jmenován na návrh ministra ze státních zaměstnanců působících na Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy. Většinu členů přezkumné komise musí tvořit odborníci, kteří nejsou zaměstnanci veřejné vysoké školy, na které se řízení o vyslovení neplatnosti vede. Z důvodu složitosti daného řízení je lhůta pro vydání rozhodnutí delší, a to jeden rok od zahájení řízení. Na rozdíl od řízení o vyslovení neplatnosti vykonání státní zkoušky, kde se mohl rektor od stanoviska přezkumné komise odchýlit bez uvedení důvodu, v řízení s docentem musí rektor při odchýlení se tuto skutečnost zdůvodnit ve svém rozhodnutí (v případě vyslovení neplatnosti jmenování) nebo usnesení (v případě zastavení řízení). Ani proti tomuto rozhodnutí není přípustný řádný opravný prostředek, ale je umožněno podání správní žaloby ke krajskému soudu s odkladným účinkem. Dnem účinnosti rozhodnutí, které nastává uplynutím 2 měsíců ode dne oznámení rozhodnutí, přestane být osoba docentem. Stejně jako v řízení o vyslovení neplatnosti vykonání státní zkoušky i zde je zákonem zakotveno, že účinky dřívějších jednání, postupů nebo rozhodnutí dané osoby, a to i pokud je daná osoba učinila při výkonu veřejné moci nebo v rámci výkonu regulované profese nebo činnosti, pro niž se vyžaduje kvalifikace docenta, nejsou dotčeny. Dotčeno není ani případné dřívější jmenování dané osoby profesorem. Toto řízení zatím nebylo v praxi zahájeno.

U obou řízení platí, že kdyby taková řízení probíhala na soukromé vysoké škole, nebo státní vysoké škole, užije se daná ustanovení o řízení na veřejné vysoké škole obdobně. Zákon neupravuje vyslovení neplatnosti jmenování profesorem a to nejspíše z toho důvodu, že profesora nejmenuje rektor, nýbrž prezident republiky.

3.4. Navrhovaná novela zákona o vysokých školách

Vláda předložila Poslanecké sněmovně dne 16. 11. 2020 novelu zákona o vysokých školách¹⁴. Návrh zákona s číselným označením sněmovního tisku 1083/0, doporučil organizační výbor k projednání a navrhl Výbor pro vědu, vzdělání, kulturu, mládež a tělovýchovu jako garanční.

Zástupcem navrhovatele této novely bylo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Novela, mimo jiných novelizačních bodů, měla za cíl odstranit interpretační potíže při aplikaci § 47c, které vyvstaly při projednávání případu absolventky Právnické fakulty v Olomouci. Tomuto případu je věnována samostatná kapitola pod bodem 4.

Novela upravovala odst. 2 ustanovení § 47c, které se zabývá řízením o vyslovení neplatnosti vykonání státní zkoušky (nebo její součásti nebo obhajoby disertační práce), tak aby lépe specifikovala důvody pro vyslovení této neplatnosti. Předkladatel navrhoval nové vymezení skutkových podstat, při jejichž naplnění je možné vyslovit neplatnost vykonání státní závěrečné zkoušky, její součásti nebo obhajoby disertační práce.

Nově měl odstavec 2 znít:

„(2) Rektor vysloví rozhodnutím neplatnost vykonání státní zkoušky nebo její součásti nebo obhajoby disertační práce, pokud osoba, o jejíž státní zkoušku nebo její součást nebo obhajobu disertační práce jde, nesplnila nebo splnila jen zdánlivě podmínky nebo předpoklady stanovené zákonem o vysokých školách, studijním programem nebo studijním a zkušebním řádem pro konání a úspěšné vykonání státní zkoušky nebo její součásti nebo obhajoby disertační práce v důsledku

a) úmyslného trestného činu,

b) úmyslného neoprávněného užití díla jiné osoby závažným způsobem

¹⁴ Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. Sněmovní tisk 1083/0. Dostupná z: [Sněmovní tisk 1083/0 \(psp.cz\)](#) nebo ve veřejné elektronické knihovně dostupné z: [Materiál - Portál Aplikace ODok](#).

*porušujícího právní předpisy upravující ochranu duševního vlastnictví, nebo
c) jiného závažného úmyslného jednání proti dobrým mravům.“*

Předložená novela se však nestihla projednat na půdě Poslanecké sněmovny v daném volebním období a její projednávání tak bylo ukončeno s koncem volebního období. Pokud bude Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy na této novele trvat, bude ji muset předložit znovu do legislativního procesu v novém volebním období.

4. První případ odejmutí titulu dle nové úpravy

První prověření přijaté novely, která zakotvila nové řízení o vyslovení neplatnosti vykonání státní zkoušky nebo její součásti nebo obhajoby disertační práce do ustanovení § 47c zákona o vysokých školách, účinné od 1. 9. 2016, přišlo v roce 2018, kdy rektor Univerzity Palackého v Olomouci vydal rozhodnutí proti absolventce Mgr. B. D. (dále jen „absolventka“) a vyslovil tak neplatnost její státní závěrečné zkoušky. Důvodem pro vyslovení neplatnosti mělo být podvádění absolventky při státní zkoušce za pomoci sluchátka v uchu, do kterého ji měl někdo napovídat správné odpovědi na otázky zkušební komise.

4.1. Řízení před správním orgánem a před správním soudem

Rektor opřel své rozhodnutí o § 47c odst. 2 písm. b) zákona o vysokých školách, konkrétně o část „*v důsledku jiného úmyslného jednání proti dobrým mravům, neuvedeného v písmenu a), nesplnila nebo splnila jen zdánlivě podmínky nebo předpoklady stanovené zákonem o vysokých školách, studijním programem nebo studijním a zkušebním řádem pro konání a úspěšné vykonání státní zkoušky nebo její součásti nebo obhajoby disertační práce, šlo-li o soustavné nebo opakované jednání proti dobrým mravům nebo byla-li jím podstatně narušena možnost získat standardní znalosti a dovednosti absolventa daného studijního programu.*“

Absolventka proti rozhodnutí podala správní žalobu, ve které mimo jiné argumentovala, že nemohla naplnit znaky skutkové podstaty § 47c, neboť zákon užívá neurčitý právní pojem - soustavné nebo opakované jednání. Absolventka argumentovala tím, že jiné právní předpisy vykládají pojem „soustavnost“ též jako „opakovanost“ (viz například zákoník práce, živnostenský zákon, trestní zákoník, apod.) a je předmětem výkladu ustálené judikatury soudů odlišně než jak jej vyložil rektor ve svém rozhodnutí. Rektor ve svém rozhodnutí totiž argumentoval, že z důvodu trvání zkoušky 60-70 min se nejedná o jednorázové jednání. Absolventka svou argumentaci podpořila užitím analogie z jiných právních oblastí (např. soustavnost podnikání, soustavnost porušování pracovní kázně apod.).

Např. z oblasti podnikání odkázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2009, č. j. 9 Afs 63/2008-121: „*Při posuzování příjmů z provozování ubytovacích služeb, je třeba vyjít z toho, že pojmovým znakem podnikání je jeho soustavnost, jde tedy o činnost prováděnou opakovaně nikoli jednorázově, příležitostně či nahodile. (...) Rozhodující je, zda se jednalo o činnost vyvíjenou opakovaně s cílem zisku dosáhnout.*“ nebo na rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 29. 7. 2011, č. j. 31 Af 54/2011-21: „*I když zákon soustavnost nedefinuje, lze obecně pojem soustavná činnost spojit s úmyslem tuto činnost opakovat. (...) Krajský soud je toho názoru, že podle okolností lze hodnotit jako soustavnou činnost i jednání samo o sobě jednorázové, dochází-li k jeho opakování.*“

Krajský soud v Ostravě ve svém rozhodnutí ze dne 28. 3. 2019, č. j. 64 A 18/2018-47 dal absolventce za pravdu a rozhodnutí rektora zrušil pro nezákonnost. Dle bodu 14. rozsudku bylo stěžejní námitkou podle krajského soudu v projednávané věci, že vytýkaným jednáním absolventky nedošlo k naplnění znaků skutkové podstaty právní normy, pod kterou rektor jednání podřadil. Krajský soud odkázal na důvodovou zprávu k novele zákona č. 137/2016 Sb., kterou bylo řízení do zákona zakotveno s tím, že navrhovatel zákona se blíže v důvodové zprávě nezabýval podrobnostmi jednotlivých navrhovaných skutkových podstat, tedy ani otázkou soustavnosti jednání osoby, u níž má být o zneplatnění rozhodnuto. Dále krajský soud souhlasil s absolventkou v odkazech na jiné oblasti práva, neboť v oblasti školství obdobná judikatura absentuje, nadto pojem „soustavnost“ je užíván napříč právními odvětvími a jen stěží lze v různých právních odvětvích předpokládat zcela odlišný výklad tohoto pojmu. Krajský soud se tak přiklonil k tomu, že má-li být určitá činnost (resp. jednání) vykonávána soustavně, implicitně má být tato činnost vykonávána opakovaně, po delší dobu, tedy nikoli nahodile či jednorázově. Dále uvedl, že výklad, že se absolventka dopouštěla úmyslného (tvrzeného podvodného) jednání soustavně (tudíž opakovaně) celou dobu v průběhu konání státní zkoušky, tedy jinými slovy, každou minutu průběhu státní zkoušky a že tudíž je tím znak soustavnosti naplněn, je neudržitelný.

4.2. Řízení před Nejvyšším správním soudem

Rektor vysoké školy podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost, ve které uvedl, že nesouhlasí s názorem krajského soudu ohledně výkladu pojmu soustavnosti jednání. Dále uvedl, že pokud by fakulta přišla na podvádění již během studia, bylo by jednání řešeno prostřednictvím disciplinárního řízení (§ 64 a násl. zákona o vysokých školách) a naopak pro postihy podvádění pouze v průběhu státní zkoušky či obhajoby kvalifikační práce zjištěné až *ex post*, neexistoval pro vysokou školu žádný právní nástroj jak věc řešit. Dle názoru rektora tak doplnění právní úpravy § 47c a násl. zákona o vysokých školách mělo za cíl doplnit chybějící sankční ustanovení do zákona.

NSS s odkazem na ustanovení § 56 odst. 1 a 3 soudního řádu správního projednal žalobu přednostně, neboť se jedná o rozhodnutí, které by mohlo mít závažné následky pro profesní život absolventky. Nejvyšší správní soud zamítl kasační stížnost rektora rozsudkem ze dne 31. 10. 2019, č. j. 2 As 23/2019-37 a uvedl, že ze samotné *„definice skutkových podstat uvedené v § 47c odst. 2 zákona o vysokých školách, je patrné, že vyslovení neplatnosti vykonání státní zkoušky nebo její součásti nebo obhajoby disertační práce připadá v úvahu jen u relativně malé množiny všech „nemravných“ jednání, jež si lze u studentů vysokých škol v souvislosti s plněním jejich studijních povinností představit a jež se v praxi podle obecných lidských zkušeností dějí.“*

NSS dále doplnil, že *„zákonodárce ustanovení § 47c odst. 2 zákona o vysokých školách koncipoval s představou – nutno poznamenat, že realistickou a reflektující skutečný život –, že při studiu se zkrátka nepoctivosti spojené s plněním studijních povinností (opisování, napovídání, využívání taháků a jiných podobných nepřijatelných triků) v jisté míře dějí, třebaže to je nežádoucí. Pokud nepřekročí jistou míru, nemají být důvodem následného zneplatnění vykonání státní zkoušky nebo její součásti nebo obhajoby disertační práce. Zákonodárce zde vychází z myšlenky, že zpětný zásah do výsledků studia má nastat jen tehdy (ponecháme-li stranou jednání úmyslně trestné), šlo-li o úmyslné jednání proti dobrým mravům systematické povahy (soustavné nebo opakované) nebo o jednání, které by znamenalo, že příslušné úrovně vysokoškolského vzdělání by dosáhl po formální stránce i někdo, kdo ve skutečnosti obsah tohoto vzdělání a kvalifikaci s tím*

spojenou do sebe v podstatné míře nevstřebal – slovy zákona byla u dotyčného podstatně narušena možnost získat standardní znalosti a dovednosti absolventa daného studijního programu. Zákonodárce v daném případě nastavil zcela srozumitelně hranici mezi situacemi, kdy má mít přednost ochrana již nabytých práv (byť nabytých nikoli v dobré víře), a situacemi, kdy je nutno kvůli ochraně veřejného pořádku nebo věrohodnosti státem regulované odborné kvalifikace práva nabytá ve zlé víře zpětně anulovat.“

NSS zevrubně rozebral ustanovení § 47c a uvedl, že jsou v něm celkem tři skutkové podstaty, kterých se lze dopustit. U všech je nezbytnou podmínkou „úmyslné jednání proti dobrým mravům“. Jako příklad uvedl již samotným ustanovením zmíněné úmyslné neoprávněné užití díla jiné osoby hrubě porušující právní předpisy upravující ochranu duševního vlastnictví. Další podmínkou naplnění znaků skutkové podstaty některé ze skutkových podstat § 47c odst. 2 písm. b) zákona o vysokých školách jsou ale i určité specifické znaky nebo specifické následky. „Zákon rozlišuje tři možné alternativy: V první řadě může být úmyslné jednání jsoucí ve významném rozporu s dobrými mravy jednání soustavné. Nebo může být toto jednání opakované. Posledním případem je, že takovým jednáním byla podstatně narušena možnost získat standardní znalosti a dovednosti absolventa daného studijního programu.“¹⁵ K pojmu opakovanost NSS uvedl, že jde o jednání, která se odehrají aspoň dvakrát v rámci daného studijního programu. A doplnil, že pouhé jedno jednání k naplnění této zákonné podmínky nestačí. Pojem soustavnost pak NSS vyložil jako vyšší, cílenější a organizovanější formu opakování, jejímž znakem je jednotící záměr a opakování dílčích aktů tolikrát, kolikrát je třeba k dosažení tohoto záměru. K poslední alternativě, která není způsobem jednání, ale jeho následkem NSS sdělil, že cílí na situace, kdy i jednorázovým jednáním došlo k domnělému splnění studijních povinností osobou, u níž by bylo patrné, že si v podstatné míře neosvojila znalosti a dovednosti absolventa daného studijního programu. Jako příklad uvedl osobu, která nedisponuje ani základními (minimálními) znalostmi a dovednostmi potřebnými pro úspěšné absolvování studijního programu, ale vytvořil zdání, že ano.

¹⁵ Bod [16] citovaného rozsudku (č. j. 2 As 23/2019-37).

Vzhledem k zamítnutí kasační stížnosti a jejímu obsahu vydal dne 11. 11. 2019 rektor usnesení č. j. UPOL-150490/9410-2019, kterým řízení o vyslovení neplatnosti vykonání součásti státní závěrečné zkoušky zastavil.

4.3. Důsledky řízení pro legislativní tvorbu

Jak bylo již zmíněno v bodu 3.4. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy jako zástupce předkladatele předložilo do legislativního procesu v roce 2020 novelu zákona o vysokých školách, která měla za cíl odstranit interpretační potíže při aplikaci ustanovení § 47c odst. 2 a navrhovala nové znění tohoto odstavce, které se členilo na písmena a skutkové podstaty tak byly přehlednější.

V důvodové zprávě k předložené novele předkladatel výslovně uvedl: *„Novela č. 137/2016 Sb. doplnila do zákona ustanovení § 47c, které se zabývá možnostmi vyslovení neplatnosti státní závěrečné zkoušky. Praxe ukazuje, že ustanovení dostatečně nepokrývá všechny situace, při nichž dojde k morálně zavržením hodnému jednání a měla by existovat možnost vyslovit neplatnost státní zkoušky. Problematická je aplikace zejména podmínky opakovanosti a soustavnosti jednání proti dobrým mravům. Medializovaná kauza o jednorázovém podvádění u státní závěrečné zkoušky na Univerzitě Palackého v Olomouci je toho důkazem. Je třeba vymezit skutkové podstaty tak, aby se co nejvíce pokryla oblast možných podvodů a neetického jednání a vysoké školy tak měly kompetence vyslovovat neplatnost státní závěrečné zkoušky při takovém jednání. V obecném smyslu je třeba chránit kvalitu vzdělávání a jeho certifikační funkce, které jsou podvody ohroženy. Možnosti podvodů jsou navíc díky moderním technologiím čím dál širší.“*

4.4. Náhrada škody

Absolventka se po skončení celého řízení, tj. po vydání usnesení o zastavení řízení, rozhodla žádat o náhradu škody a proto se obrátila na Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy s žádostí o náhradu škody podle § 14 odst. 1 zákona

č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), (dále jen „zákon o odpovědnosti za škodu“), která jí byla způsobená při výkonu veřejné moci nezákonným rozhodnutím a nesprávným úředním postupem rektora Univerzity Palackého v Olomouci jako správního orgánu v řízení o vyslovení neplatnosti součásti státní závěrečné zkoušky.

Absolventka argumentovala, že rektor Univerzity Palackého v Olomouci vystupoval jako orgán veřejné moci při rozhodování o zneplatnění součásti státní závěrečné zkoušky a odkázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 12. 2009, č. j. 9 As 1/2009-141, ve kterém konstatoval, že *„Veřejná vysoká škola, resp. její orgány rozhodující o právech a povinnostech studentů vystupují nikoli nezávisle na svém charakteru veřejné korporace, ale právě z důvodu svého charakteru veřejné korporace, tedy jako nositelé pravomocí. Adresáti jejich veřejnoprávního působení jsou potom dotčení studenti, kteří se proti takovým rozhodnutím mohou bránit, neboť nelze akceptovat, aby se v tomto ohledu veřejná vysoká škola vymkla jakékoliv kontrole a svému účelu, k jehož plnění je zavázána státu, jakožto primárnímu nositeli vrchnostenské pravomoci.“* Dále NSS v tomto rozsudku podotknul, že *„podpůrně lze k výše uvedeným závěrům odkázat rovněž na rozhodnutí prvorepublikového Nejvyššího správního soudu, který opakovaně judikoval, že funkce univerzity, resp. její fakulty jsou jednou funkce orgánu korporace, po druhé funkce státního úřadu (např. Boh. A 1596/22, Boh. A 15040/22, Boh. A 8836/34). Obdobně je možné připomenout usnesení federálního Ústavního soudu ze dne 19. 3. 1992, sp. zn. II. Ú S 1 8/92, dle kterého je vysoká škola orgánem veřejné moci v případech jí zákonem svěřených, či stěžovatelem zmiňované usnesení Ústavního soudu ze dne 13. 12. 2000, sp. zn. I. ÚS 620/2000, vycházející z toho, že rektor Univerzity Karlovy, resp. děkan Filozofické fakulty Univerzity Karlovy, ve věci týkající se výsledků přijímacího řízení rozhodoval v postavení orgánu veřejné správy.“* V neposlední řadě NSS uvedl, že *„V obecné rovině má tedy rozhodnutí ve věci dodržení podmínek (stanovených studijním programem nebo studijním a zkušebním řádem) pro konání státní zkoušky charakter rozhodnutí ve věcech veřejné správy, které podléhá přezkumu ve*

správním soudnictví. (...) Rozhodné je i s ohledem na ratio decidendi výše citovaného rozhodnutí Ústavního soudu pod sp. zn. I. ÚS 620/2000, že v obou zmíněných případech lze vycházet z autoritativní povahy rozhodnutí rektora, resp. děkana. Ten zde vystupoval jako nositel pravomoci propůjčené státem vysoké škole jako veřejnoprávní korporaci, což je pro posuzovanou věc podstatné.“

Absolventka dále odkázala na publikaci *Základy práva vysokých škol*¹⁶, která uvádí, že „*Vysoké školy, a to nejen veřejné, jednají ve vztahu ke členům akademické obce, jakož i uchazečům o studium, zásadně v pozici orgánu moci veřejné, čímž naplňují definici správního orgánu dle ustanovení § 4 odst. 1 soudního řádu správního.*“ Z dikce § 4 odst. 1 písm. a) vyplývá, že ve správním soudnictví lze přezkoumávat pouze rozhodnutí vydané v oblasti veřejné správy orgánem moci výkonné, orgánem územního samosprávného celku, jakož i fyzickou nebo právnickou osobou nebo jiným orgánem, pokud jim bylo svěřeno rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti veřejné správy. Jelikož zákonodárce výslovně stanovil v § 47d odst. 2 zákona o vysokých školách, že rozhodnutí rektora podléhá přezkumu ve správním soudnictví, jednoznačně tak označil rektora za správní orgán, který vydává rozhodnutí v oblasti veřejné správy.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy však ve svém dopise ze dne 10. 3. 2020, č. j. MSMT-33560/2019-2, sdělilo, že zákon o odpovědnosti za škodu dopadá pouze na situace, kdy ke škodě nebo nemajetkové újmě došlo při výkonu státní správy; z oblasti samosprávy se pak vztahuje pouze na orgány územních samosprávných celků. Dále konstatovalo, že tvorba a uskutečňování studijních programů stejně jako rozhodování o právech a povinnostech studentů je dle § 6 odst. 1 zákon o vysokých školách samosprávnou působností veřejných vysokých škol. Řízení o vyslovení neplatnosti součásti státní závěrečné zkoušky spadá pod uskutečňování studijních programů a rozhodování o právech a povinnostech studentů, tj. náleží do samosprávné působnosti univerzity. Ministerstvo tak uzavřelo, že nárok absolventky nemá oporu v zákoně o odpovědnosti za škodu, přičemž svůj závěr podpořil rozsudkem Nejvyššího soudu

¹⁶ KUDROVÁ, V. SMRČKA J. *Základy práva vysokých škol*. Brno. Masarykova Univerzita, 2013.

ze dne 31. 7. 2019, č. j. 30 Cdo 2301/2017-144, ve kterém tento soud uvedl: „V poměrech projednávané věci je tedy zapotřebí posoudit, zda rozhodnutí děkana Teologické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích ze dne 7. 12. 2009, č. j. 04/1359/09, jímž bylo ukončeno studium žalobce na této veřejné vysoké škole, je rozhodnutím vydaným v rámci samostatné nebo přenesené působnosti veřejné vysoké školy. Nejvyšší soud nemá pochyb, že v tomto případě se jedná o rozhodnutí samosprávného akademického orgánu (součásti) veřejné vysoké školy, kterým bylo rozhodováno ve smyslu § 6 odst. 1 písm. e) ZoVŠ o právech a povinnostech žalobce jako studenta této vysoké školy. Šlo tedy o rozhodnutí spadající do samosprávné působnosti veřejné vysoké školy, za jejíž výkon neodpovídá podle § 3 odst. 1 písm. b) a násl. OdpŠk stát, nýbrž sama veřejná vysoká škola podle obecných předpisů o náhradě újmy.“

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy tak dospělo k závěru, že posuzovaná věc spadá do oblasti samosprávné působnosti univerzity, tudíž v souladu s judikaturou Nejvyššího soudu odmítla poskytnout zadostiučinění či náhradu vzniklé škody. Podle citovaného rozsudku v případě samostatné působnosti je za škodu (újmu) odpovědna sama veřejná vysoká škola podle obecných předpisů o náhradě újmy.

Absolventka se proto obrátila s občanskoprávní žalobou na civilní soud podle sídla rektora, tj. Okresního soudu v Olomouci. Absolventka ve své žalobě polemizovala nad tím, zda se na dané řízení má aplikovat zákon o odpovědnosti za škodu nebo zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, jak uvádělo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Absolventka předložila soudu k vyřešení otázku, zda rozsudek Nejvyššího soudu, na který Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy odkazovalo, je aplikovatelný na její případ. V předmětném případě totiž soud posuzoval případ ukončení studia ve studijním programu. Podle § 6 odst. 1 písm. e) zákona o vysokých školách do samosprávné působnosti veřejné vysoké školy patří zejména rozhodování o právech a povinnostech studentů. Rozhodování o přijetí a ukončení studia bezpochyby spadá do kategorie rozhodování o právech a povinnostech studentů. Ale je rozhodování o zneplatnění státní závěrečné zkoušky absolventa stále rozhodováním o právech a povinnostech studenta vysoké školy, tedy spadá věc do samosprávné působnosti

vysoké školy? I v případě kladné odpovědi je třeba vyřešit otázku, jaký právní předpis se má na dané řízení, kterým se absolventka domáhá náhrady škody, aplikovat.

Absolventka připomněla argumentaci Nejvyššího soudu ve výše citovaném rozsudku (bod 32), že zákon o odpovědnosti za škodu ponechal stranou úpravu podmínek odpovědnosti za škodu (újmu) tam, kdy ke způsobení škody (újmy) došlo při výkonu veřejné moci v rámci samostatné působnosti svěřené zákonem veřejnoprávnímu subjektu odlišnému od územního samosprávného celku. Tedy případy škody (újmy) při výkonu veřejné moci zákonem svěřené subjektům veřejného práva v rámci profesní či vysokoškolské (akademické) samosprávy. Tím vlastně konstatoval, že v zákoně o odpovědnost za škodu je nevysvětlená mezera a tedy zákon se nelogicky neaplikuje na případy náhrad škod, způsobených vysokými školami nebo profesními komorami.

Absolventka dále odkázala na nálezy Ústavního soudu nálezu ze dne 28. 2. 2017, č. j. IV. ÚS 3638/15 (bod 43), ve kterém uvedl, že „*Podle přesvědčení Ústavního soudu nelze v daném případě ČAK (jednající prostřednictvím kárného orgánu) považovat za vykonavatele státní moci, resp. za právnickou nebo fyzickou osobu vykonávající státní správu, která jí byla svěřena zákonem nebo na základě zákona ve smyslu § 3 odst. 1 písm. b) zákona č. 82/1998 Sb. Při výkonu kárné pravomoci totiž ČAK nevykonává státní správu, neboť jí nebyla zákonem č. 85/1996 Sb. ani jiným právním předpisem svěřena. Správný je sice závěr, že kárné řízení lze považovat za výkon veřejné moci, jelikož se však nejedná o výkon státní správy, ale o výkon decentralizované veřejné správy – profesní samosprávy, odpovědnost za škodu podle zákona č. 82/1998 Sb. nelze uplatňovat, neboť ji (z neznámého důvodu) neupravuje. Reguluje právě jen odpovědnost územních samosprávných korporací při výkonu samosprávy. Analogicky lze dovodit, že v souzené věci není dána odpovědnost státu, ale samotné profesní samosprávné korporace – ČAK.*“ Tedy i tento soud upozornil, že zákon o odpovědnosti za škodu z jemu neznámého důvodu neupravuje odpovědnost profesní samosprávy za škodu. Jedná se o mezeru v zákoně, která vyžaduje novelizaci, která nebyla zatím gestorem předpisu tj. Ministerstvem spravedlnosti, předložena.

Absolventka předestřela soudu možnost užít na její případ zákon o odpovědnosti za škodu, když uvedla, že v kontextu rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 8. 2009, č. j. 8 As 7/2008 – 116 by se jednalo o mezeru nepravou a nevědomou, u které je připuštěna analogie (např. rozsudek NSS ze dne 14. 9. 2011, č. j. 9 As 47/2011 – 105, rozsudek ze dne 21. 1. 2016, č. j. 6 As 75/2015 nebo rozsudek NSS ze dne 28. 7. 2016, č. j. 9 As 69/2016 – 31).

Řízení o náhradě škody před Okresním soudem v Olomouci stále probíhá a není tak ke dni sepisu této bakalářské práce znám její výsledek ani jakými předpisy se nakonec soud při vedení tohoto řízení řídil.

Závěr

Záměrem této práce bylo přiblížit čtenářům nejen právní úpravu umožňující postihy studentů a absolventů vysokých škol za jejich nevhodné chování, ale také přehledně vymezit rozdíly postupů při správním trestání vůči studentovi v průběhu studia a absolventa po jeho absolutoriu.

Práce nejprve vymezila postavení vysoké školy v rámci veřejné správy jako zájmové samosprávy. Konkrétně pak vysokoškolské zájmové samosprávy, stojící vedle té profesní, která je reprezentována profesními komorami (např. Česká lékařská komora, Česká advokátní komora atd.).

Pravomoci vysoké školy jsou limitovány pravomocemi ministerstev, ale pouze v rozsahu v jakém je připouští zákon. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, jako ústřední orgán státní správy vysokého školství, má četné pravomoci, zejména na úseku dozoru nad vnitřním fungováním vysokých škol.

Vysoká škola je nadána normotvornou pravomocí jako projevu samosprávné působnosti za účelem regulace vlastních záležitostí a chování svých podřízených členů. Jedná se o normativní akty, které jsou vydávány na základě výslovného zákonného zmocnění a jejich platnost je podmíněna registrací Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, které předchází posuzování souladnosti vnitřních předpisů se zákonem.

Vysoké školy vychází v oblasti disciplinárních deliktů z poměrně strohé úpravy v zákoně o vysokých školách a samotný proces projednávání disciplinárních deliktů si tak musí upravit ve svých vnitřních předpisech. Konkrétně v disciplinárních řádech. Negativum v této oblasti shledávám především v tom, že vzhledem k tomu, že nejsou skutkové podstaty disciplinárních deliktů upraveny zákonem a jsou ponechány na jednotlivých vysokých školách, dochází k rozdílnosti jednotlivých předpisů různých vysokých škol. Naopak nová úprava ohledně řízení o vyslovení neplatnosti státní závěrečné zkoušky je výslovně upravena zákonem, což vede k větší přehlednosti pro aplikační praxi.

Dalším úskalím může být neuzákoněný požadavek na odbornost členů disciplinární komise, kteří tak nemusí mít potřebné znalosti správního práva, konkrétně pro oblast správního trestání a vedení disciplinárního řízení.

Ačkoli zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, sjednotil terminologii v oblasti přestupků a deliktů v českém právním řádu, zároveň výslovně vyloučil z této jednotné terminologie právě disciplinární delikty. Za disciplinární delikty je možné označit jednání porušující zvýšenou disciplínu v určitých oblastech společenského života, přičemž pachatele nemůže být kdokoli, ale pouze osoba příslušející k dané instituci.

Práce se zaměřila na disciplinární delikty na vysokých školách, které lze definovat jako zaviněné porušení povinností stanovených právními předpisy nebo vnitřními předpisy vysoké školy a jejích součástí. Za spáchání disciplinárního deliktu lze na vysoké škole uložit tři druhy sankcí, a to napomenutí, podmíněné vyloučení ze studia a vyloučení ze studia.

Je potřeba si uvědomit, že postihy za disciplinární delikty, ale i odejmutí titulu má vůči obviněnému velmi závažné důsledky a je třeba k nim také v tomto ohledu přistupovat. Uložení trestu vyloučení ze studia nebo odejmutí titulu bez automatického znovupřijetí ke studiu je obrovský zásah do života mladého člověka a jeho další rozvoj. V případě vyslovení neplatnosti vykonání státní zkoušky nebo její součásti bych se přikláněl k zákonnému zakotvení možnosti pouze opakovat státní závěrečnou zkoušku nebo sepsat nové kvalifikační práce bez nutnosti absolvovat celé studium znovu, zejména v těch méně závažných případech s přihlédnutím k individuálním okolnostem případu.

K mému názoru se přikláním především pro případ přijetí nově navrhované novely (ST 1083/0), která již nepracuje s neurčitým právním pojmem „soustavnost“ nebo „opakovanost“, ale nahradila by jej pojmem „jiného závažného úmyslného jednání proti dobrým mravům“, kdy výklad toho, co se rozumí závažným úmyslným jednáním proti dobrým mravům, bude opět ponechán na správní praxi jednotlivých vysokých škol, než se k němu vyjádří správní soud. Nepokládal bych za správné zakotvit do zákona automatické znovupřijetí ke studiu např. do posledního ročníku s uznáním všech předchozích zkoušek z předmětů, ale měla by v zákoně být

alespoň fakultativně možnost znovupřijetí a ponechat její využití na správním uvážení dané vysoké školy, resp. jejího rektora.

Považuji za vhodné, aby byla výslovně upravena otázka náhrady škod při rozhodování vysokých škol, neboť taková úprava absentuje. Ačkoli by měl za škodu dle mého názoru odpovídat stát, neboť vysoké škole propůjčil pravomoc pro výkon veřejné správy, zákon o odpovědnosti za škodu mezi subjekty, za jejichž činnost stát odpovídá, vysokoškolskou samosprávu nezařadil. Zařadil nelogicky pouze samosprávu územní.

Co se týče metodologie práce, na téma správních disciplinárních deliktů je obtížné dohledat komplexní odbornou literaturu, a proto jsem při práci využíval především rozbor právních předpisů a ustálené judikatury soudů. Odbornou literaturu jsem využíval především při definování užitých pojmů.

Seznam použité literatury

Monografie

FIALA, Z., FRUMAROVÁ, K., HORZINKOVÁ, E., ŠKUREK, M. a kolektiv. *Správní právo trestní*. 1. vyd. Praha: Leges, 2017. ISBN 978-80-7502-219-6. Převzato z CODEXIS®, doplnku LIBERIS®.

HENDRYCH, D. *Správní právo: Obecná část*. 9. vyd. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2016, 599 s. ISBN 978-80-7400-624-1.

KNĚŽÍNEK, J. a kol. *Příprava návrhů právních předpisů: praktická pomůcka pro legislativce*. Praha: Úřad vlády České republiky, 2010. 226 s. ISBN 978-80-7440-023-0.

KUDROVÁ, V. SMRČKA J. *Základy práva vysokých škol*. Brno. Masarykova Univerzita, 2013. ISBN 978-80-210-6591-8.

PRÁŠKOVÁ, H. In HENDRYCH, D. a kol. *Správní právo: obecná část*. 8. vyd. Praha. C. H. Beck, 2012, 832 s. ISBN 978-80-7179-254-3.

PRŮCHA, P. *Správní právo, obecná část, (učebnice)* 7. doplněné a aktualizované vydání. 7. vydání. Brno. Masarykova univerzita - Doplněk, 2007. 418 s. ISBN 978-80-210-427.

Časopisecké články

JANOVEC, M. *Zájmová samospráva*. Právní fórum. 2011, roč. 8, č. 5, s. 216

KUDROVÁ, V. RIGEL, F. *K požadavku přezkoumatelnosti rozhodnutí vysokých škol*. In: Právní rádce. 2010, č. 11.

MATES, P. a MAZANEC, M. *Disciplinární správní delikty*. Právník. 1997, č. 7. ISSN 0231-6625.

MATES, P. *Státní dozor nad zájmovou samosprávou*. Právní rozhledy, 2011, roč. 19, č. 24, s. 885 a násl. ISSN 1210-6410.

RIGEL, F. *Judikatura Nejvyššího správního soudu: Školské právo od mateřinek po univerzity*. In: Soudní rozhledy. 2012, č. 9, s. 301. C. H. Beck. 21. 9 2012.

Právní předpisy

Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní

Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách)

Zákon č. 137/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony

Důvodová zpráva k novele zákona o vysokých školách č. 137/2016 Sb. Sněmovní tisk č. 464/0. Poslanecká sněmovna. Dostupná z: <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=7&t=464>

Důvodová zpráva k zákonu č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Sněmovní tisk 555/0. Dostupná z: <file:///C:/Users/bdrazanova/Downloads/t055500.pdf>

Důvodová zpráva k zákonu č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách). Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=oz5f6mjzhe4f6mjrgfpwi6q&groupIndex=1&rowIndex=0>

Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. Sněmovní tisk 1083/0. Dostupná z: [Sněmovní tisk 1083/0 \(psp.cz\)](#) nebo ve veřejné elektronické knihovně dostupné z: [Materiál - Portál Aplikace ODok](#).

Vyhláška č. 94/1961 Sb., ministerstva školství a kultury o označování absolventů vysokých škol

Judikatura

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 5. 9. 2011, č. j. 8 As 41/2010-110. C.H. Beck [online]. [cit. 2022-02-10]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=njptembrgfpw443tl4zttmzz&groupIndex=0&rowIndex=0>.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 6. 2016, sp. zn. 1 As 154/2015. Nejvyšší správní soud [online]. 2016 [cit. 2022-02-16]. Dostupné z: http://www.nssoud.cz/main0col.aspx?cls=JudikaturaSimpleSearch&SimpleSearch=1&rjz_id=12&rok=2015&senat=1&cislo=154&soud=13&pagesource=0

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 6. 2016, č.j. 2 As 170/2015-58. Nejvyšší správní soud [online]. 2016 [cit. 2022-02-16]. Dostupné z: <http://www.nssoud.cz/main0col.aspx?cls=JudikaturaSimpleSearch&SimpleSearch=1&cislofull=sp.+zn.+2+As+170%2f2015&pagesource=0>

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2009, č. j. 9 Afs 63/2008-121

Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 29. 7. 2011, č. j. 31 Af 54/2011-21

Elektronické zdroje

ŠIMKA, K. *Jak a kdy lze „sebrat akademický titul“*. In: epravo.cz [online]. 13. 10. 2016. [cit. 2022-02-20]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/jak-a-kdy-lze-sebrat-akademicky-titul-103490.html>

Kvalifikační práce

KUDROVÁ, V. *Správní rozhodování vysokých škol* [online]. Brno, 2012 [cit. 2022-02-23]. Disertační práce. Masarykova univerzita, Právnická fakulta. Vedoucí práce JUDr. Jana Jurníková, Ph.D. Dostupné z: [https://theses.cz/id/wnndkf/.](https://theses.cz/id/wnndkf/)

RŮŽIČKOVÁ, K. *Správní disciplinární delikty* [online]. Plzeň, 2014 [cit. 2022-02-1]. Diplomová práce. Západočeská univerzita v Plzni, Právnická fakulta. Vedoucí práce Doc. JUDr. Martin Kopecký, CSc. Dostupné z:

[https://dspace5.zcu.cz/bitstream/11025/13163/1/DP%20Spravni%20disciplinarni%20delikty%20\(1\).pdf](https://dspace5.zcu.cz/bitstream/11025/13163/1/DP%20Spravni%20disciplinarni%20delikty%20(1).pdf)

VÍCHOVÁ, V. *Disciplinární přestupky studentů vysokých škol* [online]. Brno, 2012 [cit. 2022-02-16]. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Právnická fakulta. Vedoucí práce Jana Jurníková. Dostupné z: <https://is.muni.cz/th/kk198/>.

VLADYKA, P. *Odejmutí neoprávněně získaného akademického titulu*. Brno, 2019 [cit. 2022-02-20]. Diplomová práce. Masarykova Univerzita. Vedoucí práce Mgr. Pavel Kandalec, Ph.D., LL.M. Dostupnost z: https://is.muni.cz/th/wzttx/final-verze_pdf.pdf